

Summary

THE CRESCENT BLUET AT THE MEINWEG NATIONAL PARK

The Crescent bluet (*Coenarion lunulatum*) is one of the rarest damselflies in the province of Limburg. Its most important habitats have so far been the Peel area, the Beegderheide heathland and the Maasduinen and Meinweg National Parks. The species seems to be declining in Limburg, and has already disappeared from the Beegderheide. In the past, the largest numbers of Crescent bluet at the Meinweg National Park were to be found at the Rolvennen site. At the Melickerven site, the species disappeared after management measures were carried out in 1994.

To record the current status of the species at the Meinweg National Park, all known and potential breeding waters (20 in total) were surveyed in 2011, 2012 and 2013. The species was found at eight of these water bodies. Crescent bluets were also spotted at two new water bodies that had been created in 1997.

Although a comparison with the past situation may lead to the conclusion that the number of breeding waters at the Meinweg harbouring Crescent bluet is

stable, the number of observed animals has declined compared to the 1980-1985 survey.

At the Meinweg, the Crescent bluet prefers fens with sun-exposed shallow riparian zones with an open vegetation of sedges (*Carex spec.*) and rushes (*Juncus spec.*). The situation for this species can be improved by locally reducing the steepness of riparian zones of fens. The best locations to start this management are the north sides of the fens, in view of their favourable exposure to the sun.

Literatuur

- ABBINGH, G., 2002. Maanwaterjuffer (*Coenarion lunulatum*). In: Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden: 186-188.
- BOUWMAN, J.H., V.J. KALKMAN, G. ABBINGH, E.P. DE BOER, R.P.G. GERAEDS, D. GROENENDIJK, R. KETELAAR, R. MANGER & T. TERMAAT, 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse Libellen. Brachytron 11 (2): 103-198.
- HEIDEMANN, H. & R. SEIDENBUSCH, 2002. Die Libellenlarven Deutschlands - Tierwelt Deutschlands 72. Verlag Goecke & Evers, Kelttern.
- HERMANS, J.T., 1992. De libellen van de Nederlandse en Duitse Meinweg (Odonata). Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Maastricht.
- HERMANS, J.T., 1996. Libellen van de Beegderheide. Natuurhistorisch Maandblad 85 (10): 212-216.
- HERMANS, J.T., 1999. De libellenfauna van de Meinweg tussen 1992 en 1999. Natuurhistorisch Maandblad 88 (12): 308-310.
- HERMANS, J.T. & B. VAN MAANEN, 2003. Libellen van de Beegderheide. Inventarisatieresultaten van imago's en larven in 2001 en 2002. Natuurhistorisch Maandblad 92 (5): 126-133.
- HERMANS, J. & G. SENNERT, 2011. De Libellenfauna van het Grenspark Maas-Swalm-Nette. Natuurhistorisch Maandblad 100 (10): 216-225.
- JÖDICKE, R., U. KRÜNER, G. SENNERT & J. HERMANS, 1989. Die Libellenfauna im südwestlichen niederrheinischen Tiefland. Libellula 8 (1/2): 1-106.
- LENDERS, A.J.W., 2004. Habitatbeheer voor amfibieën in Nationaal Park De Meinweg. Deel I: de voortplantingswateren. Natuurhistorisch Maandblad 93 (12): 321-327.
- LENDERS, A.J.W., H.J.M. VAN BUGGENUM & R.P.G. GERAEDS, 2013. De status van de Heikikker in het Meinweggebied. Genetische diversiteit, oorzaken van achteruitgang en aanbevelingen voor het beheer. Natuurhistorisch Maandblad 102 (3): 69-78.
- TERMAAT, T. & V.J. KALKMAN, 2012. Basisrapport Rode Lijst Libellen 2011 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Brachytron 14 (2): 75 - 187.

BOEKBESPREKING

FOTOGIDS KORSTMOSSEN Kennismaken met korstmossen

A. VAN DEN BREMER & L. SPIER, 2011. KNNV uitgeverij. 152 pagina's. Verkrijgbaar via KNNV Uitgeverij of in de boekhandel. ISBN 978 90 5011 3809, € 19,95

Een fotogids voor korstmossen! Is dat mogelijk? Mijn kennis van korstmossen dateert nog uit de tijd dat je zowat een volledige apotheek moest meezeulen (nu ja, iets overdreven misschien), dus ik was erg benieuwd.

In de gauwte raapte ik op een wandeling twee dode takjes op met daarop twee Cladonia-soorten; tja, zoveel wist ik nog wel. Even kijken, hoe werkt dit boek?

Het begint met een korte, algemene inleiding over korstmossen. Daarna volgt een zeer handige verklaring van begrippen, waarbij elk gehan-

teerd begrip verklaard wordt aan de hand van een foto; mooi voor een fotogids! Al heel snel kwam ik waar ik zijn wou: bij het hoofdstukje over determineren van korstmossen en vervolgens bij de vele fotopagina's die het leeuwendeel van het boekje vormen. De korstmossen zijn gerangschikt op groeivorm

en vervolgens op substraat; iedere groeivorm heeft een icoontje en de substraten kregen een kleur-tje. Mijn Cladonia's waren dus te vinden onder 'cladoniavormig' en vervolgens 'dood hout'. Even bladeren en ja hoor, dat ging snel: Smal bekermos en Kopjes-bekermos. Leuke test, maar niet genoeg voor deze recensie. Op naar de tuin, waar een betonnen muurtje nog wat korstvormige, grijze aureolen vertoont. Dat was minder eenvoudig, vooral ook omdat je die korsten niet eventjes mee naar binnen neemt. Met boekje en loepje naar buiten dus en dan bladeren bij 'korstvormig' en 'op steen'. Kijkend naar de grijze korsten werd ik afgeleid door de gele Gewone citroenkorst en Betoncitroenkorst die op de muur groeien. Leuk om weten, maar wat is al dat grijze? Het zijn in elk geval minstens twee soorten. Een ervan zou Berijpte kroontjeskorst kunnen

zijn, maar daar ben ik niet zeker van, de andere is Geelgroene schotelkorst denk ik. Voor deze korsten op steen heb je toch een andersoortig boekwerk nodig. Ernaast stond trouwens ook nog Muurschotelkorst, van de zogenaamde Placodioidievormgroep. Leuk dat je toch snel minstens een idee krijgt van wat je vindt.

Natuurlijk is deze 'plaatjeskijkmethode' niet erg wetenschappelijk en ben je nooit zeker van je determinatie. Maar daar dient dit boek ook niet voor, het is bedoeld als kennis-making en om mensen enthousiast te maken. Met mij is het in elk geval gelukt. Voor mensen die meer willen weten over korstmossen, geven de auteurs een overzichtje van mogelijke bronnen. Ik denk dat ik toch maar de veldgids korstmossen ga aanschaffen.

MARTINE LEJEUNE